

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K, — f.
Vidéken " 9 K, " 4 K, 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreceen, Főter, Lamprecht-palota, földszint az udvarban.

Új ellenállás.

Az egész birodalom fegyverkezik ellenünk. Történelmi nemzetek, amelyeknek minden érdeke ellenkező, csak egyben, csak a magyar nemzet megrontására tudnak szövetkezni, mert Ausztria gazdasága kizárólag Magyarország gyarmati helyzetén alapszik. És mi magyarok mit teszünk? Pártokra szakadozunk és várunk. Megint a múlt időtől és a kedvező véletlentől várjuk, amit erős elhatározással, egy csapásra megnyerhetnénk, de — igaz — csak lankadatlan munkával tarthatnánk meg.

Megismétlődik a régi játék: Magyarországot előbb koldussá, azután osztrákká kell tenni. Es mi várunk. A múlt télen megváratták velünk, szép biztató szóval, hogy tavasz legyen. Tavasszal nyarat és nyáron megvartuk az ősz. Vártuk a döntést. Hogy idegen felsőbb hatalom, négyszázados ellenség döntsön a sorsunk fölött. Mintha bizony egy nemzet sorsa fölött dönthetne kedvezően más, mint a nemzet maga! A vezérek csak törvényes formákat adhatnak annak, amit a nemzet, a

nemzetnek egyetértő társadalma már kivivott. Mi soha sem fogunk kapni egyebet, mint amit már megszereztünk s amit tőlünk elvenni nem tud. Mulik az ősz és eljön a tél és előttünk az a bizonyos fal. Ledönthetetlen a gyávák előtt, akik nem merik öklüket föl emelni. Valójában rongy spanyolfal, melyet fölruhat az elemi erővel kitörő nemzeti harag.

Fuladó tüdőknek kérünk a gazdasági függetlenségéből néhány lehelletnyit. Hogy Magyarország valamivel kevésbé legyen gyarmata Ausztriának, mint eddig. Mert azt ne hazudják nekünk, hogy társországa vagyunk.

Pedig kezünkben a fegyver, csak a magyar társadalomnak erős elhatározása kellene hozzá, hogy rettenetes erővel sujtson elleneinkre. Kezünkben a fegyver, amelylyel hamarosan kényszeríthetnők Ausztriát, hogy a duplájával is kínálva kínáljon annak, amit ma minden jó magyar ember követel s amiért küzdöttek — állítólag — a politikusaink.

Új nemzeti ellenállásra van szükség, de nem olyanra, mint a multkori volt. Az nagyon emlé-

keztet a hajdani Japán daimójára, aki a saját torkát vágja el, hogy ellenfelén boszút álljon. A megtagadott adót önmagunktól tagadjuk meg és az államnak, tehát egy nemzetellenes kormánynak is rendelkezésére álló jövedelmeknek csak alig egyötödét van módunkban az adó be nem fizetése által megvonni. A meg nem szavazott költségvetés is csak a saját vérkeringésünket akasztja meg. De legnagyobb ellenségünk, magától Ausztriától és az osztrák gyárak legfőbb részvényeseitől vonunk meg minden fillért, amit valamely osztrák iparcikkért megtagadunk. Nincs más fegyverünk, mint az osztrák iparcikkek teljes bojkotja, teljes kizárása szerte e hazában minden magyar ember részéről.

Az osztrák áruk kizárása, még ha azokat az országnak nem magyar nyelvű és érzésű lakói tovább vásárolják is, csaknem egy milliárdnyi veszteséget jelent Ausztriára nézve egy év alatt.

A „nem fizetünk adót!” helyett legyen nemzeti jelszóvá a „nem veszünk osztrák holmit!” Ebben a jelszóban igazán győzni fognánk!

FEKETE férfi kalapjai a legjobbak.

A sziv.

A bibornok éppen esti kirándulásból tért vissza. Ma nem vette igénybe pompás gyaloghintóját, hanem egyszerű öltönyben a tavaszi alkonyt élvező népsokaság közé vegyült. Szerette az inkognitó sétákat, amelyek érdekesebb tapasztalatokat szereztek. Majd meglátogatta Tasquinot és Marforiót, ahol felolvasták a legújabb szonetteket. S most észrevétlenül siklott be a kis hátsó lépcsőn palotájába, egyenest a lakosztályába, hogy átöltözködjék az estebédhez.

Hallgatag volt és elmélázó, mialatt az apródok ügyes kezekkel nehéz biborselyem öltönyébe bujtatták. Az alkony vöröses fénye beáradt a szobába, amelynek sarkai-ban már árnyak gyűltek.

A bibornok homloka is árnyba borult. A pápa betegsége súlyosbodott... élete már csak napok kérdése és akkor... új uralkodó ül Szent Péter trónjára. Ó a legfiatalabb a bibornokok között, alig negyven éves... s bizonyára az öregek közül választanak majd új uralkodót... Nagyravágyó lelkét keserűség töltötte el... Majd újra felcsillant a remény... Ki tudja,

választók egy részét már a kezében tartja, szorosan... s a többiek... Eh! senki se halhatatlan!

Egyszerre meglepetve kiáltott fel:

— Mi az ott?

— Ime, zsámolya fölött egy gyönyörű, hatalmas elefántcsont feszületet pillantott meg.

— Ma délután hozta két gyászba öltözött szolgáló — jelenté az apród. — S Messer Massacaglia oda akasztatá.

Azt nem tudták, ki volt a küldője?

— Valami hagyaték talán! — morgogá a bibornok s mértő szemei elégedetten siklottak végig a feszület művészi faragásain. Már visszatért a jókedve és mosolyogva ment vendégei közé.

Késő éjjel volt már, midőn visszatért lakosztályába. Mialatt levetkőztették, Messer Massacaglia szoborszerűen állt széke mellett és parancsait fogadta.

A bibornok már kegyes kézlegyintéssel utnak bocsátá, de hirtelen visszafordította:

— Ki küldte azt a feszületet?

— Donna Maria Brancaleno nevében hozták — felelt mély meghajlással az udvarmester. Az elköltözött akarata szerint.

A bibornok elsápadt.

— Donna Maria... elköltözött...

Mit beszélsz?

— A hercegnő tegnap elhunyt. S a keresztet végrendekezése szerint ide hozták. Irásban kellett a szolgálknak nyugtatnom átvételét.

— Jól van. Elmehetsz.

A bibornok mélyen felsóhajtott, elgondolkozva állt meg a feszület előtt. Mit jelent ez utolsó üdvözlés? Bocsánatot talán...

Az égő szivű, szenvedélyes asszony, minden lángoló érzését reá pazarolta... de ő a szerelmet csak futó játéknak tekintette... Nagyobb dolgok foglalták el a lelkét.

S haragban váltak el. A gyönyörű ajkon átok fakadt utána... s ő már nem is gondolt reá... elfeledte...

De talán még sem... s most borzadály fogta el a gondolatra, hogy az édes, aranyzóke fej ott pihen hidegen a Brancaleno ok ősi sirboltja alatt...

A pápaválasztás gondolatai tovautzték Donna Mária emlékét... s csakhamar elaludt.

De egyszerre rémülten riadt fel álmá-

Műfogak

Kautsuk és arany kivitelben, zománcz fogsorok, rágásra használható és azonnal megszokható, arany fogkoronák és hidak eltört darabok 2 óra alatt javíttatnak!

Magyar Ferenc fogtechnikus
Szentanna-u 5. (Gondy-ház).

Üdvözlők a miniszteriumban.

Kossuth születésnapja.

Indokolja álláspontját.

A negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-párt ma délután 12 órakor testületileg tiszteltet a kereskedelemügyi miniszteriumban a párt vezérével, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternél, hogy őt 68-ik születésnapja alkalmából üdvözölje. A küldöttségben részt vettek: Apponyi Albert gróf kultuszminiszter, Désy Zoltán és Szterényi József államtitkárok, Gáll Sándor, a képviselőház elnöke, Gulner Gyula, Kállay Ulub, Ugron Ákos, Kelemen Béla és Benyovszky Mária gróf főispánok, továbbá Baros J., Brázay Z., Bernáth B., Bottlik I., Burgyan Aladár, Draskóczy László, Fenyvesy Soma, Fernbach József, Gaál András, Halász Lajos, Hammersberg László, Hédekvári Lehel, Hódy Gyula, Hoitsy Pál, Horthy Béla, Horváth József (Marosújvár), Kacsokovics Géza, Kovács Ernő, Lévay Mihály, Molnár Ákos, Nagy Emil, (Nadányi Károly, Okolicsányi László, Pataky László, Sággy Gyula, Sággy Manó, Szabó Károly, Szatmáry Mór, Somsich Tihámér gróf, Szentkirályi Zoltán, Tolnay Lajos, Várnay Imre és Zilinszky István országgyűlési képviselők. Az üdvözlés a miniszterium nagy tanácskozó termében folyt le. Kossuth Ferencet belépése alkalmával lelkes éljenzéssel és tapsal fogadták, amelynek lecsillapultával Sággy Gyula üdv. tanácsos, a párt alelnöke üdvözlő beszédet mondott, melyben így nyilatkozott:

Bármi legyen is a sors könyvébe beírva, akár újabb küzdelmekbe kelljen belemennünk nemzetünk jogaiért, igazaiért, akár pedig, mint óhajtuk, folytassuk az alkotások nemzeti nagy munkáját: meleg szívvél és higgadt észszel, szoros összetartással és elveinkhez való tántorithatatlan ragaszkodással, őszinte szeretettel, tisztelettel és teljes politikai bizalommal állunk melletted és hűséggel követjük a zászlót; a melyet előttünk lobogtatsz, amelyre hazánk függetlensége, nemzetünk, államunk gazdasági és politikai teljes kiépítése van célul felírva. Szívből kívánjuk, hogy adjon a jó Isten neked, nagy munkádhoz erőt és egészséget és engedje megérned, hogy nemzetednek nemcsak megmutathasd az igéret földjét, hanem oda be is vezethesd. Isten éltesen sokáig! (Lelkes éljenzés.)

ból. Mi volt ez? Mit jelent e fagyos borzongás? Hiszen szépet álmódott... rózsá-illatos terrazon állt az alkonyi fényben és Donna Mária csodaszép feje a vállán pihent. A valóságot, a multat álmódta végig... Igy történt, rövid idővel szakításuk előtt s Mária ekkor dobogó szívére szoritotta a kezét: — Érzed, hogy dobog?... s ha megcsalod, követni fog a siron tul is... E szív dobogását hallotta, ez riasztotta fel álmából.

S még most is hallja... hangosan, zugva zakatol a fülébe.

Talán a nehéz bortól... de nem, hiszen csak vizet ivott, készakarva... hogy jobban kileshesse bortól mámoros vendégei beszédjét.

A szívéhez kapott. Örülten dobogott. Mint egy kalitkába zárt, riadt madár...

Féjét a párnákba furta... hiába... a dobogás szinte dörgésszerűen visszhangzott a szoba minden sarkából. Felült az ágyában... az éjjeli méceses kialudt s rémitő, mindent elnyelő, fekete sötétség fogta körül.

S az okos, gondolkozó bibornok most érezte, hogy őt, a rettenthetlent, földön-

Kossuth Ferenc miniszter az üdvözlő beszédre így válaszolt: Kedves barátaim! szívem mélyéből köszönöm, hogy eljöttetek nekem szerencsét kívánni és engem abban a nehéz helyzetben, amelyben vagyok, bátorítani, megerősíteni és vigasztalni. Jól esik lelkemnek, hogy számíthatok rátok. Bennetek előjelét fedezhetem fel annak, hogy az ország függetlenségi közvéleményének támogatásával és szeretetével fogok ezentul is találkozni, mint a hogy lelkiismeretem sugalata szerint ezt megérdemelnem nem szüntem meg. (Igaz! Ugy van!) Természetesen fogjátok találni, hogy nehéz szívvel váltam meg attól az otthontól, amelyet évekig politikai otthonomnak tekintettem, most úgy érzem, hogy ami melegség volt abban az otthonban azt, a mi új otthonunkba, ti elhoztátok. (Élénk éljenzés!) Nem tudom, hogy sikerülni fog-e ismét és hogy mikor a függ. pártot általános többséggé tennem a képviselőházban, de egyáltalában ha ez sikerül is, ez csak akkor lesz üdvös az országra nézve, ha a többséget alkotó függetlenségi párt át lesz hatva attól a meggyőződéstől, hogy a többségnek az adott helyzetekben az adott körülmények közt és időpontokban csakis a megvalósíthatót kell követelnie, máskülönbön állandóvá lesz a válság az országban. Ilyet pedig a magyar nemzetnél sokkal erősebb nemzetek sem bírnának elviselni. (Igaz! Ugy van!)

Alig vonhatja kétségbe bárki, hogy én elmentem a legvégső határig abban, hogy kerüljek minden összeütközést a pártban, amelyből kiléptem, de lehetetlenné vált már túrnöm, hogy tanácsaimat ki sem kérve és ha tanácsot adtam, ezt nem követve cselekedjék a pártnak egy jelentékeny része. Még pedig az én nevemmel és az országban éppen azoknak — a szerintem helytelen irányba való terelésével — akik irántam szeretettel viseltettek és akiknek politikai állásfoglalására nézve nevem és egyéniségem nagy befolyást gyakorolt. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés!) Ezeknek a hivatásom is tartozom azzal, hogy a helyzetet tisztázva, lehetetlenné tegyem a félreértéseket, különösen akkor, amikor azokból az országra igen súlyos következmények háromolhatnak. A párt e részének intencióimtól eltérő ezen cselekedeteiért a felelősséget, az utóbbi időkben nevemmel fedezni többé nem bírtam és ezért kellett felvetnem azt a kérdést, hogy ki jön velem és ki van ellenem? Ezzel a kérdéssel nem én szakítottam ketté a pártot, mert nem a vezér szakítja meg a pártot akkor, amikor azt kívánja, hogy vezetése elfogadtassék,

hanem azok, akik azt követelik, hogy a vezér alávesse magát az ő vezetésüknek.

Amde mi nem akarjuk az országot egy naptári időpont eléréseért válságba sodorni; ezzel nem térünk el sem elveinktől, sem azon elhatározásunktól, hogy elveink megvalósításáért küzdjünk, hanem igenis érvényesítjük azt a felfogást, hogy az országnak nehéz helyzetében ha képes előrehaladni és képes bizonyos jogoknak bizonyos mértékben való érvényesítését elérni, akkor a mit a nemzet javára meg tud szerezni, azt szerezze is meg és ne tegye kockára ezen előhaladást is, de meg azt is, a mi már a nemzeté, azzal, hogy nem tudja mérlegelni a küzdelemnek helyes módját, helyes időpontját és kellő katarait.

Az országok, a nemzetek életében a hónapok, az évek is valóban csak percek, pillanatok. Már pedig percekért, pillanatokért magát, az országot és a nemzetnek talán létét is kockára tenni valóban nem lehet és nem szabad. Még egyszer köszönöm szíves megjelenéseiteket, a melylyel nagy kort elért, de azért hazafiságában és tettvágyában nem lankadt vezéreteket további munkásságában serkenteni és támogatni kívánjátok.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Drágasági pótlék, mint izgatószer. Panaszos levelet kaptunk. Az írója bizonyára érdekelt, de a keserű feljajdulás igaz. A ref. egyháztanács vasárnapi gyűléséről van szó. Két, helybeli lap ugyanis azt közölte, hogy a presbiterium 400 K drágasági pótlékot szavazott meg a nős tanítóknak. Nagy örömet keltett a hír a tanítók körében, de annál keservesebb volt a csalódás, mert a hír nem felel meg a valóságnak. A hír közlése sok kellemetlenséget okozhatott a tanítóknak, mert — mint a panaszos levél állítja — a hitelezők valósággal megrohanták őket. A nyilvánosság elé vitt és téves hírt tehát nincs okuk komolyan venni sem a tanítóknak, még kevésbé a hitelezőknek.

Romlik a fiatalság. A gyermekek erkölcsi nevelése.

Rendeletet küldött Debrecenbe a miniszter.

Érdekes rendeletet kapott Hajdumegyé tanfelügyelője. A rendelet, melyet a közoktatásügyi miniszter adott ki, az ifjuság erkölcsi nevelése érdekében szolgál utasítással a tanfelügyelőnek. Abból indul ki, hogy a népoktatási intézetek tanulójának erkölcsi érületébe, gondolkodásmódjában és kedvtelésükben káros elfajulás tünetei észlelhetők. A tapasztalat megdöbbentő példákat szolgáltat, melyek nemcsak a felnőttek és serdültebb ifjuság, hanem az ifju tanköteles korban levőknek erkölcsi züllöttségéről tesznek tanubizonyosságot. A baj elsősorban a társadalom legszűkebb és legszegényebb rétegeinek gyermekeinél mutatkozik.

A népiskola volna elsősorban hathatós tényező arra, hogy e baj terjedésének gát vessék az által, hogy az iskola a gyermekek erkölcsi érületének fejlesztésére, azaz nevelőmunkára törekedjen. A rendelet elismeri, hogy az iskolára nehéz feladat hárul, midőn a gyermek a szülői háznál oly környezetben kénytelen élni, hol a teljes műveletlenség folytán, de még inkább a szegénységgel járó nyomorúságos életmód és

tuli hatalmak igazzzák le... Egy menekvése van... Isten!... Borzongva kuszott imazsámolyához és letérdelt az elefántcsont feszület elé...

Öt... ott benn dobog a szív! Halak, egyenetlenül, mint egy szív, amely már a halált várja. De hallja, érzi, ott dobog benn... a Megváltóban dobog az ő szíve... kínos, panaszosan, a hűtlenül elhagyott.

Rémült, hörgő sikolylyal a földre omlott s a nehéz feszületrázuhant. A kiáltásra berohantak a szolgák és felemelték a földről az eszméletlenül fekvőt. S míg az egyik orvosért rohant, a másik gazdája körül foglalatzkodott, Messer Massacaglia összeszedte a feszület töredékeit s a töredékek közül valami a kezébe csuszott. Az ablakhoz lépett — amelynek visszavetett függönyei mögül a hajnal szürke fénye derengett be — és megnézte. Majd különös pillantást vetett ura felé és végighuzta az ujját rajta.

Egy összezsugorodott emberi szív volt — még illatosan a sokféle erős balzsamtól, amelylyel átítatták.

Georges Dellabos.

„Kolibri”

szivarkahüvely! Különleges szopókával! Nicotin mentes! Kellemes izü! Feltétlenül izelje meg mindenki! Kapható mindenütt! Főraktár **Harmathynál** Fűvészkert-u. 14.

lakásvizonyok következtében, midőn különösen nagy városokban sokszor több szegény család kicsiny, szűk és piszkos helyiségben van összeszorítva, oly tapasztalatokat szerez, melyek az erkölcsi érzés eltompítására inkább, mint kifejlesztésére alkalmasak. Kétségtelennek tartja azonban a miniszter, hogy az elemi iskolák tanítói, amennyiben hivatásukat helyesen képesek felfogni, a hitoktatást teljesítő lelkészekkel karöltve az iskolában nagy mértékben előmozdíthatják a tanköteles korban levő gyermekek erkölcsi színvonalának emelését, még pedig azért, ha a tanköteleseknek magaviseletét az iskolán kívül is igyekeznek figyelemmel kísérni és ha a szülőket igyekeznek befolyásolni oly irányban, hogy maguk is jó példával járjanak elöl és gyermekeiket erkölcsös módon neveljék. De hathatnak a tanítók az iskola falain belül is közvetlenül a gyermekekre, ha megragadják a kínálkozó alkalmat arra, hogy a gyermek lelkében szunnyadó nemesebb ösztönöket életre keltsék, ha feltárják a gyermek előtt az erkölcsös életmódból háramló előnyöket, valamint az erkölcstelenségből származó lelki és anyagi züllés nyomorúságait, egyszerűen, ha a tanítók a legnemesebb értelemben vett népművelői hivatásuknak eleget tesznek.

A miniszter rendelete mindezek után felhívja a tanfelügyelőket, hogy adandó alkalmakkor és amennyiben a tanfelügyelő annak szükségét látja, utasítsa a tanítókat, tanítónőket és óvónőket, hogy ha a gyermekeknél bizonyos erkölcsi fogyatkozást tapasztalnak, igyekezzenek szeretetteljes módon a lelkükre beszélni és őket az erkölcstelen magaviselet követésétől visszatartani. Figyelmeztessék erre a szülőket is, győzzék meg a szülőket a gyermek viselkedésének káros következményeiről s igyekezzenek azokat oly irányban befolyásolni, hogy gyermekük viselkedésére maguk a szülők is eber figyelemmel vigyázzanak. Amennyiben eljárásuknak eredménye nem volna, kérjék ki a hitoktató lelkész közbenjárását. Buzdítsák, sőt kötelezzék a tanítók a gyermekeket a templombajárára és e tekintetben maguk is járjanak elöl jó példával. A tanítók kísérjék figyelemmel a gyermekek öltözködését és hassanak oda, hogy a gyermekek rendszeren felöltözve járjanak az iskolába, nehogy a hiányos öltözködés szemérmét sértő tréfákra és viselkedésre alkalmat szolgáltatson. A tanítók akadályozzák meg, hogy a tankötelesek közt erkölcsméltelyező ponyvairodalmi termékek forogjanak kézen. E helyett igyekezzenek erkölcsös, vallásos, hazafias tárgyú olvasmányok felolvasásával szórakoztatni.

A tanfelügyelő iskolalátogatásai alkalmával köteles a tanítókat és tanítónőket szigorúan ellenőrizni, hogy az ilyképp vázolt népművelői köteleseiket teljesítik-e. Végül intézkedik a rendelet arra nézve, hogy amely iskolánál az keresztülvihető, a fiúk a leányoktól elkülönítve taníttassanak. A tanítási órák közötti szünetekben vagy kirándulások alkalmával a fiú-gyermekek tanítójuk, a leányok a tanítónő állandó felügyelete alatt legyenek.

A miniszter e rendeletet az összes egyházi főhatóságoknak is megküldötte azon kéréssel, hogy a rendelkezésük alatt álló felekezeti iskolák tanítónőit, valamint a hitoktató lelkészeket is utasítsák, hogy a tanköteles gyermekek erkölcsi nevelése érdekében fokozatos buzgóságot tanúsítsanak.

Négy szobás
modern lakások
fényes bolthelyiségek
kiadók
Csapó-utca 26 szám alatt.

VÁRMEGYE.

Tűz. Pongó János püspökladányi gazda háza az elmúlt éjszaka leégett. A kár a biztosítás révén megtérül.

Szengázmergezés. Hajdusoboszlón tegnap éjjel öngyilkosságot követett el *Ede Ferenc* péksegéd. Szengázzal mérgezte meg magát. A szerencsétlen embert nemrég megoperálták és a napokban gyógyultan engedték ki a kórházból. Azóta folyton gunyolták, hogy nem férfi többé. Elkeseredésében a halálba menekült.

Betörés. Végh Imre sárándi gazda vénkerti szőlőjének a pajtáját ösmeretlen tettesek feltörték és kirabolták, két méhkasát pedig elégették. A kár pár száz korona. A betörőket nyomozzák.

TÁRSAS ÉLET.

Az eltévesztett címek. — Talpra esett.

Amióta elterjedtek nálunk az ugynevezett modern kölcsönkönyvtárak, fiatal háziasszonyaink valóságos falkák a berlini és német könyvpiac többé-kevésbé silány termékeit.

Egy kollégánk mesélte el ezzel kapcsolatban a következőket: A felesége elküldte a bonnet a könyvtárba. Művelt német bonnet volt, akinek nem kellett felírni a címeket, csak úgy szóval megmondani.

— Hozza el Alexitől „Bredov ur nadrágjait” és Wedekiad „Pandora szelencéjét”-t.

Meg kell jegyeznünk, hogy ezek a könyvek még nincsenek magyarra fordítva és a német címeket mondta a nagysága.

Félóra mulva visszajön a német kisasszony és elmesélte, hogy nem kapta meg a könyveket. Olyan könyvek nincsenek is.

— Hát mit kért maga?

— Bredov ur szelencéjét és Pandora nadrágját.

Egy olvasónk írja:

Egy csongrádmezei faluban történt. A református templomban „kiállítás” volt. Az istenházában tartják ott az évszázó vizsgákat, hogy mindenki hallhassa, mit tudnak a gyerekek és mit tanít a tanító. Szép simán szoktak ezek a vizsgák lefolyni, mert ha valamelyik el is akad, a tanító nyomban ráigazítja a helyes utra. Az idén azonban különös dolog történt.

Egy kis harmadik osztályosnak a Dávid és Góliátról való történetét kellett elmondania. Így mondta el, nagyon hadarva: — Góliát nagyon haragudott a zsidókra és verekedésre szólította fel őket. Erre Dávid úgy fejbe vágta, hogy talpra esett.

VÁROSHÁZA.

Thaly Kálmán arcképe. A városi közgyűlés tudvalevőleg elhatározta, hogy a város volt nagynevű képviselőjének, Thaly Kálmán történetírónak arcképét a közgyűlési terem számára megfesteti. A polgármester a közgyűléstől nyert megbízás alapján ajánlattételre szólította fel a debreceni portraifestőket.

Az új egyenruha. A polgármester a hétfői tanácsülésen szóvá tette, hogy a rendőrlégénység egyik része az új, a másik része pedig a régi egyenruhát viseli. A főkapitány ma rendeletben tiltotta el a régi egyenruha viselését.

Segély. K. D. városi tisztviselő nagy beteg. Hogy felgyógyuljon, műtét alá kell vetnie magát Budapesten. A tanács a nagycsaládu beteg tisztviselőnek 160 korona segélyt szavazott meg.

Aki lámpást kér. A vendégei testi épségét nyilvánvalóan tiszteletben tartja *Csomor Gyula* Paacsirta utcai korcsmáros; erre mutat legalább az a kérvénye, melyet a tanácshoz intézett. A kérvényben elmondja, hogy a háza előtt levő gázlámpát 12 órakor éjjel eloltják, holott ő 2 óráig tartja nyitva az üzletét, arra kéri tehát a tanácsot, hogy a gázlámpást is 2 óráig égesse. A tanács elutasította a kérelmet.

Utkaparóház a Nyulas-csárdából. A régi betyárvilág híres-nevezetes Nyulas-csárdáját csendes, polgári lakká változtatta át a kultúra: utkaparóház lett belőle. Most, hogy az állam kiépítette a tokaji állami utnak első szakaszát és az ut fentartását is magára vállalta, kérte a várost, hogy a Nyulas-csárdát és 800 négyszögölnyi területet engedjen át az államnak. Az átadás tegnap délelőtt az állam és a város közt létrejött szerződés alapján megtörtént.

Nagy a nyomor. A város szegényügyi bizottsága tegnap délután 4 órakor tartott ülést Oláh Károly tanácsnok elnökelete alatt. Az ülésen jelen voltak Roncsik Lajos főszámvevő, dr. Varga Emil tb. főorvos, dr. K. Szalay Béla kerületi orvos, Illéssy Gyula fogalmazó, Váczy N. János, dr. Megyery Pál és Payer József szegénybiztos. Az ülésen a szegényházi és a segélyügyeket intézték el.

Az új fizetés és a régi. A város új szervezeti szabályzata még nem nyert belügyminiszteri jóváhagyást, de azért a városi tisztikar javarésze már élvezzi az új, fölemelt fizetéseket. Vannak azonban bántó kivételek és ezeket meg kell szüntetni a közgyűlésnek. Most a végrehajtott folyamodtak a tanácshoz, hogy az új szervezeti szabályzatban megállapított fizetéseket kapják a mostani, silány napidij helyett. Valamennyien régi szolgái a városnak és csekély napidij mellett tengődnek ma is a túrhetetlen drágaságban; mindannyian sok gyermekkel megáldott családok emberek. Az igazság és méltányosság mellettük van, a közgyűlés pedig határozottan kimondta, hogy a város minden alkalmazottjának a helyzetén javítani akar és nemcsak a kiáltásosokén.

Szerző a premierről.

Dr. Farkas Imre kritikája.

Az Iglói diákok előadásáról.

Dr. Farkas Imre az Iglói diákok című daltörténetének debreceni bemutatója után a következő levelet intézte Zilahy Gyula szinigazgatóhoz:

Mélyen tisztelt igazgató ur!

Fogadja mindenekelőtt a leghálásabb köszönetemet azon érdememért messze felülmúló, gyönyörű ünneplésért, a melyben az „Iglói diákok” bemutatója alkalmából részesítettek. Ez a két fehér szalagos babérág szimbólum, a mely engem mindig buzdítani, lelkesíteni fog és borus időkben elém hozza annak a felejthetetlen, forró estének az emlékeit.

Most pedig engedje meg, hogy pár szót szóljak az előadásról. Kissé géneben vagyok eme pontnál, mert egy ilyen köszönő bevezetés éppen nem megfelelő bevezetése a tárgyilagos szemlélődésnek s önkéntelenül is mollra hangolja azt, — de külső tekintetek engem sohase befolyásoltak s így habozás nélkül, mindjárt

kijelentem, hogy darabom debreceni előadása messze felülmulta a legszebb reményeimet s összevágott, jobb előadást nem is képzelhettem.

Eddig az összes előadások a darab humoros oldalát élezték ki; Ferenczy főrendező ur, a romantikus részekre fektette a főszólyt, szerencsés kézzel. Magam is elcsodálkoztam, hogy érvényesült az első felvonás végső szerelmi jelenete, mily pompásan hatottak az eddig még nem alkalmazott világítási effektusok, — a főrendező ur izlését, tudását és szeretetét átvitte a legjelentékenyebb szereplőre is. Meglepett a második felvonásbeli nyílt változás gyönyörű díszlete, valamint a negyedik felvonása is, — kedvesen lepett meg a házakból kitóduló, a szerénadót álmosan figyelő nép, (ezt az ötletet sietve jegyeztem be szöveggönyvembe) a tanári konferencia diskret humor, az eddigi előadásoktól eltérő beállítása is. Mindössze a logika tanár beszédmodorával nem voltam kibékülve, — ez a szerencsétlen, fiatal tudós viszi az egész jelenet komikumát, a válaszok és viszonzások humoros volta akkor érvényesülhet egész teljében, ha a publikum is érti, miről van szó, — úgy, hogy ennek a szerepnek a kidolgozására megkérem még igazgató urat.

A szereplőkről nem óhajtok beszélni, mert nem szeretnék izléstelen dicsegetésekbe bocsátkozni. Már pedig az érzésem az, hogy igen sok dicsérő szó kellene ahhoz, hogy kellőképpen méltatni tudnám őket. Mindössze megköszönöm azt a sok szeretetet és azt a sok művészetet, melylyel kis darabomat diadalra juttatták.

Mégis, egy művészről lehetetlen külön meg nem emlékezni. És ez Holéczy Pista személyesítője: Torma Zsiga. Ahogyan ezeket az egyszerű, szomorú nótákat énekelte, az maga a tökéletesség. Ot Holéczy Pistát láttam eddig, különböző részén az országnak, de nemhogy hasonlóak lettek volna hozzá, de meg sem közelítette őt egy sem. Az a gyönyörű, nemesen, tisztán csendülő, szívhez szóló férfi-hang, amely a legmegvesztegetőbb, legszebb muzsika a világon, a szövegnek az a jóízű, kedves értelmes kifejtése, az a könnyedség, biztosság, a legapróbb nüanszokban is fel-felcsillanó legelsőrangú énekesművészi kvalitás olyanra elragadt, hogy a premier-codex ellenére is veresre tapsoltam a tenyeremet. Minden dalból kiérzett, kiragyogott ennek a művésznek az a nemes, érzeni tudó szíve. Es ha ez találkozik a hangnak üde, friss, gyönyörű csengésével, ez a legszebb dolog a világon. Boldog az olyan művész ember, mint a minő Torma Zsiga, akinek mindez az Istentől megadatott.

A hangulat és dalmának érvényre juttatását köszönhetem Mártonfalvy karmesternek, aki a zenekart nem csak magas zenei intelligenciájával vezette, hanem izléses betanításáért a daloknak, hálára kötelezett.

Horváth Kálmánnak is tessék átadni köszönetemet, hogy szerepét az ő egyéni bohém művészetével oly művészi magaslathra emelte.

Midőn még arra kérem direktor urat, hadd hadd oda, hogy ez a néhány sor valamiképp napvilágot lásson, engedje meg végül elmondanom, hogy volt az impresszióm a debreceni premier után. Az, hogy egy ilyen estéért, egy ilyen érzésért, amelyet művészetükkel, megértésükkel és szeretetükkel nekem juttattak, érdemes küzdeni, veszekedni, szomorkodni és reménykedni egy egész hosszú, szürke életen keresztül.

Budapest, 1909. nov. hó 15.

Dr. Farkas Imre.

SZÍNHÁZ.

Ma, szerdán, nov. 17-én színre kerül:

Iglói diákok.

Daljáték 3 felvonás.

H E T I M Ū S O R:

Csütörtökön: Hanka, komédia. Bemutató előadás.

A) bérl.

Pénteken: Hanka, komédia. B) bérl.

Szombaton: Hanka, komédia. C) bérl.

Vasárnap délután: Dollárkirálynő, operett.

Este: Tüskerőzsa operett.

Színház előtt vegye meg csemege-cukorkáit Máyer Jenő fűszer és csemegeüzletében, Piac és Széchenyi u. sarok.

Színházbizottsági ülés. A város színházbizottsága pénteken délután 5 órakor tart ülést a városháza tanácstermében.

Iglói diákok. Ma este a társulat is megünnepli Csokonai V. Mihály emlékét. Az előadás előtt Gazdy Árnka elszavalja Szabolcska „Csokonai emlékezete” című versét. Utána dr. Farkas Imre nagy sikert aratott eredeti daljátéka kerül színre negyedszer. Ez előadásra a szerző újból lerándul hozzánk.

Hanka. Zapolsky Gabriellának a varsói színházban színre került erkölcsrajza a következő kiosztásban kerül színre csütörtökön:

Dunki	—	—	Györe.
Dunkiné	—	—	Gerő Ida.
Hessa	—	—	Huzella.
Mela	—	—	Báthori.
Zbiskó	—	—	Kemény.
Tadrakoráné	—	—	Szilágyi B.
Hanka	—	—	Gazdy A.
Julcsericzné	—	—	Hahnel.
Egy lakó	—	—	Gyöngyi J.

Aki halni akar.

Bejelentett öngyilkosság.

Már ötször kereste a halálát.

Az életuntak szomorú társaságából való Ragányi József lakatossegéd. A szerencsétlen teremtés mindenáron a halál önkéntesei közé akart lépni, de a célját eddig még nem tudta elérni.

Már ötször követett el öngyilkosságot, de sohasem sikerült meghalnia. A halálnak minden nemét kiválasztotta már, de mindig megmentették, nem engedték, hogy célját érhesse.

Legutóbb 4 hét előtt követett el öngyilkossági kísérletet. Kétszer a fejébe lőtt. Esméletlen állapotban szállították a debreceni kórházba, ahol az orvosok és önfeláldozó ápolás megmentették az életét. A két golyót kivették a fejéből és a halni vágyó ember ma gyógyultan hagyta el a kórházat.

Hiába intették, hogy igyekezzék megbékülni a helyzetével, a szerencsétlen nagy elkeseredéssel emlegette, hogy újból öngyilkossági kísérletet fog elkövetni.

— Hiába gyógyítottak meg — mondta elkeseredetten — ugyanis öngyilkos leszek én. Ha eddig nem sikerült, majd sikerül nekem.

Hiába oszították.

— Két hét múlva visszakerülök én megint, de — holtan. Azt hiszem, hatodszorra majd csak sikerülni fog.

UJDONSÁGOK.

* **Esküvő.** Tegnap este párját ritkító érdeklődés mellett folyt le Ollinger Béla honvédhadnagy esküvője Csanak Margittal. A templom minden zugában annyira megtelt, hogy az összes ajtókat el kellett zárni, nehogy a tolongás veszélyessé váljék. Olyan nagyközönség rekedt kívül, hogy a Szent Anna u. egészen a Piac utcáig megtöltötte. A fényes násznép bevonulásakor a Svetits intézet énekara az apácák vezetése alatt énekelt a kóruson. A templomot villanyfényár öntötte el s ragyogó díszben álltak sok száz lángtól világítva az oltár is. Az esketési szertartást Gróh Ferenc prépost, plébános végezte, a ki fölöttébb szép beszédet intézett az ifjú párhoz. — A vőlegény és menyasszony arra a feszületre esküdtek, amelyet a szépséges menyasszony Csanak Margit sajátkezűleg készített. Az esküvő után ezrekre menő tömeg sorfala közt vonult el a nászsereg a Bikaszálloda dísztermébe, ahol fényes nászalkoma volt.

* **A zenekedvelők társaságának** pénteki első hangversenye méltó folytatás lesz a múlt évi felejthetetlen estéknek. E hangversenyen ének, zongora, harfa és hegedű szólnak kívül ugyan a hangszeresből összeállított trió és quartett is lesz, a mi városunk zenekedvelő közönségének még nem volt alkalma hallani. A tagsági jelentkezés Csáthy Ferenc könyvkereskedő urnál még folyton tart. A szerda estig jelentkező új tagok a rendelkezésre álló tervrajzon maguk választják meg helyeiket. Nem tagok részére a belépti díj 4 korona. Állóhely 2 korona. A tagsági igazolványok és jegyek Csáthy Ferenc urnál átvethetők. A műsort postán kapják meg a társaság összes tagjai.

* **A Csokonai-kör ünnepi felolvasó ülése.** November 17-én, Csokonai Vitéz Mihály születése napján kezdi meg a Csokonai-kör felolvasó üléseinek sorozatát. A megnyitó s egyszersmind Csokonai emlékezetének szánt ünnepi felolvasó ülés iránt élénk érdeklődés mutatkozik a kör tagjai között, általában Debrecen művelt közönsége részéről. A felolvasó ülés a már közölt műsorról az Arany Bika dísztermében lesz s pontban 5 órakor kezdődik. Az ülés után a Csokonai-körnek régibb hagyományát felújítva, a választmány tagjai barátságos vacsorára gyűlnek ugyancsak az Arany Bikában, a külön étteremben.

* **Ülések a kamaránál.** A kamara kereskedelmi szakosztálya tegnap délután tartotta meg közgyűlést előkészítő ülését Falk Lajos elnöke alatt. A tárgyalás ügyek közül kiemeltük a törlesztéses ipari hitelről való gondoskodást, a mely ügyben a szakosztály azt javasolja, hogy az elnökség dolgoztasson ki egy körülményes javaslatot a magyar iparnak a hosszú lejáratú kölcsönökkel való táplálása tárgyában. Ugyancsak tanulmány kidolgozását tartja szükségesnek a szakosztály az érdekképviselőknek a külkereskedelmi feladatokat intéző központi szervének felállítására tárgyában. A választott bíróságok intézményét a szakosztály szükséges és üdvösnök tartja és annak a kamarában kebelében leendő felállítására iránt megokolt tanulmányt fog a miniszter ur elé terjeszteni. A mértékhitelítési folyton sza-

Legjobb a Békési Róza „Csont” szín szappana

porodó panaszok ellen gyökeres orvoslást kér. Ezenkívül több kereskedelmi jogi szakvéleményt állapított meg és végeladási ügyet intézett el. Ma délután a kamaránál szakértekezlet lesz a kereskedelmi választott bíróságok ügyében.

* **Meglopta a oselédje.** Kellemetlen meglepetésben volt része özv. Kovács Mózesnek. Tegnap véletlenül kufferjébe nyult s meglepetve látta, hogy a kufer tartalma a felére apadt le. Keresni, kutatni kezdte az okot, míg végre ráakadt oselédjének a ruhái közt. A tolvaj oseléd ellen feljelentést tett a rendőrségen.

* **Erzsébet-ünnep az izr. iskolában.** A debreceni statusquo izr. elemi iskolában 1909. nov. 19-én d. e. 9 és fél órakor, a fiúiskola helyiségében tartandó Erzsébet-ünnep műsora: Műsor: 1. Hymnus, éneklük a növendékek. 2. Erzsébet emlékezete, irta és felolvassa Falk Antónia k. a. 3. Erzsébet, irta Sajó Sándor, szavalja Blener István IV. o. t. 4. Királynék halálára, Móra Istvántól, szavalja Békés István IV. o. t. 5. Királyasszony kertje, Szávay Gúlától, szavalja Lichtmann Irén IV. o. t. 6. Erzsébet, irta Farkas Imre, szavalja Füredi Anna IV. o. t. 7. Lehulott a . . . , éneklük a növendékek. 8. Gödöllői zöld erdőben, Lamperth G.-tól, szavalja Goldstein Lajos IV. o. t. 9. Erzsébet, irta Endrődy Sándor, szavalja Róth Miksa VI. o. t. 10. Temetés, irta Sas Ede, szavalja Guttmann Sarolta V. o. t. 11. A királyné s a virágok, Sas Edétől, szavalja Gyémánt Julis VI. o. t. 12. Szózat, éneklük a növendékek.

* **A csizma ára.** Megbizhatatlanságának fényes tanujelét adta Acs János nap-számos, a ki ellen sikkasztás miatt indított vizsgálatot a rendőrség. Tóth János hentessegéd egy pár csizmát bizott rá, hogy azt adja el. Acs a megbízást pontosan teljesítette, csak a pénzzel elfelejtett beszámolni.

* **Tegnapi halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Selmezi János ref. 2 éves, Páskuj Mária g. kath. 2 hónapos, Csuka Zsófia ref. 9 éves, Lórok Sándor ref. 9 hónapos, Suba Mária ref. 2 hónapos, Ludmann Róza ref. 19 napos, Hardt Rezső r. kath. 1 hónapos.

* **Egy zsák tengeri.** Egy kevésbé sokat is talált ismerősével beszélgetni Kovács Sándorné a mázsházban, ahol a tengerijét mázsházba vitte. A nagy beszélgetést valami szemfüles gézengúz felhasználta s egy zsák tengerit elemelt. Kovácsné most a rendőrség utján igyekszik visszaszerezni az ellopott tengerit.

* **A debreceni munkásgimnázium** ma, szerdán este nyílik meg az ipartestület dísztermében. Az előadás este 8 órakor kezdődik.

* **Betörés háromszor.** Labanc Mihály Erzsébet utca 29. sz. alatti lakását ismeretlen betörő előszeretettel kereste fel. Az első és második sikeres betörés után harmadikban is betört lakására. Egy üveges szekrényt nyitott fel, honnan kisebb-nagyobb összeget vett ki. Labanc a betörő ellen feljelentést tett a rendőrségen.

* **Istenek alkonyata.** Oláh Gábor legújabb műve megjelent, Antalffy Józsefnél kapható, ára 3 kor.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonaink, jó barátaink és jó ismerőseink, kik felejthetetlen jó férjem, szeretett jó édes apám temetésén megjelentek és mély bánatunkon ezuttal is enyhíteni óhajtottak, fogadják szives megjelenésükért hálás köszönetünket. Debrecen, 1909. november 17. Özv. Kozma Péterné és gyermekei.

* **Kiadó uri lakás.** Varga utca 32. 5 szoba, előszoba, mellékhelyiségek.

* **Változatos étrend helyes beosztására** kitűnő hideg felvágottak, halfélék, bel- és külföldi különlegességek kaphatók Mayer Jenő fűszer és csemege üzletében, Piac és Széchenyi utca sarok.

* **A Royal dísztermére a farsang** időnyre, kényelmes mellékhelyiségekkel, előjegyzéseket elfogadok, Hauer Bertalan tulajdonos.

* **Haverda Mariska** bünpöre sem annyira érdekes, mint az a hír, hogy karácsonyi ajándékokat most már pénz nélkül is vásárolhat Schwartz pipásnál, városházával szemben. Csekély havi részletekre kaphat fényképező gépet, mindennemű fegyvert, Browning pisztolyt, mindennemű hangszeret, gramofonokat, színházi látesövet, bőrdíszeket, pénzszekrényeket, valódi Meidinger kályhát, sőt ékszerket is.

* **Kinósz kalendárium** 1910-re 2 koronáért kapható Antalffy József könyvkereskedésében.

* **Fésűk,** fésűlködő készletek, toilet és kézi tükrök, hajtűk, fejdíszek és csattok legnagyobb választékban Mentze Henrik áruházában kaphatók.

* **Téli leány-köpeny.** 4. téli kabát serdülő leánykának 6, női téli kabát 8 forinttól kezdve kapható a főposta melletti legnagyobb női felöltő áruházban. Rózsa Lajos vezetése mellett, Piac u. 34.

* **Igyekezzon** mindenki nagyon olcsón cipőt és kalapot vásárolni Glück Edénél, a Piac utcán, mert ottan most végeladás van.

* **Egybehangzó vélemény szerint** seholy oly dus választék csemegeárúkbán nem található, mint Mayer Jenő fűszerüzletében, Piac és Széchenyi utca sarok.

* **Szőrme-kabátokat** készít és átalakít izlésesen Györffy női-szabó.

* **Dr. Láng szanatóriumában** felvétetnek — eime és ragályos bajok kivételével — bármely betegségben szenvedők. Napi ápolási díj 6 koronától 12 koronáig. Külön szobák és közös kórtérmekek. Roentgen-laboratórium, elektromos gyógyeszközök, fradnizatiohoz, darsonvalizatiohoz. Elektromágnes, villanyos fényfürdő, villanyos 4 rekeszes fürdő, kék s vörös fény, vibrációs massage. Legmodernebbül felszerelt műtőterem. Az intézet bárki által, bármikor megtekinthető, tudakozódásokra az intézet tulajdonosa készséggel szolgál felvilágosítással. Czim: Dr. Láng szanatórium. Debrecen, Kossuth utca 39. szám

* **Most igazán olcsón** veheti meg téli ruházatát az *ujjonnan megnyílt* férfi, fiu és gyermek ruha *Versenyáruházban*, Dégenfed tér 8. szám. Kis pipa vendéglő helyén.

* **Mouflör** legelőszzerűbb s igen elegáns gallérvédő **Lengyel Samunál**, Piac u. 43.

* **Végeladás egy főtéri nagy cipő üzletben.** Glück Ede cipő üzletében végeladás van; az összes raktáron levő férfi női és gyermek cipők rendkívül olcsón lesznek kiáruulva a Kossuth utca sarkán.

* **Legolcsóbb árban** és óriási választékban kapható blous, gyermekruha, keztyű, harisnya, trikó: **Zavatzky Leonál**, Bikával szemben.

* **Hol a boldogság** mostanában, barátságos meleg szobában. A szobát természetesen legbarátságosabbá teszi a szépen terített asztal. Erről azonban nem szabad hiányozni a Mayer Jenő csemege-különlegességeinek. Piac és Széchenyi utca sarok.

* **Elegáns nyakkendők egy koronától** öt koronáig **Lengyel Samunál**, Piac u. 43.

* **A Néptakarékpenztár, mint szövetség,** Piac utca 75. szám alatt, heti biztosítással kapcsolatos hosszú lejáratu kölcsönöket nyújt.

* **Valódi angol és sollingeni acélzsebkések,** ollók, borotvák, borotváló készülékek a legolcsóbbak Mentze Henrik áruházában, Kossuth utca 4. szám.

* **Végeladás van Glück Ede** nagy cipő és kalap-üzletében, a Kistemplommal szemben.

* **Aki karácsonyra** szép meglepetést akar szerezni, rendeljen Antalffy Ferencnél iparművészeti tárgyakat.

* **Női modell kalapok** érkeztek Aszmann Ferenc uri divat üzletébe, Városházzal szemben.

* **1910. évre** szóló naptár csinos kiállításban 30 fillérért kapható lapunk kiadói hivatalában, vagy az elárusítóknál.

* **Színházi oukorkák** 30, 60 fill. és 1 kor. csomagokban kizárólag kaphatók. Első debreceni gőzcukorkagyár, városi üzletében, főtér Tiszapalota.

* **Pompázó kiállítás** nyílt meg a szezon legkiválóbb inyenc csemegeiből, Mayer Jenő fűszer és csemege üzletében, Piac és Széchenyi u. sarok.

FŐVÁROSI BAZÁR Simonffy-utca 1.

SZEZON.

Naptár.

November 17. Szerda.

A Csokonai kör felolvasó ülése a Bikában. Kezdeté: délután 5 órakor.

November 19. Pénteken.

Hajdu Marcellné, Szendy Árpád, Mooshammer Román és Reininger Ottó hangversenye a Bikában. Kezdeté: 8 órakor.

November 21. Vasárnap.

Az Erzsébet egyesület thea délutánja a Royal dísztermében. Kezdeté: 5 órakor.

December 3. Péntek.

Thomson Cesar és Kaufmann Francilló Hedvig hangversenye a Bikában. Kezdeté: este 8 órakor.

December 7. Vasárnap.

Sauer Emil zongoraművész hangversenye a Bikában. Kezdeté: 8 órakor.

Január 15. Szombat.

Culp Julia s az orosz trio hangversenye a Bikában. Kezdeté: 8 órakor.

Mennyasszonya részére

remek ékszereket bizalommal jó-állás mellett legolcsóbb árban

ROSE DEZSŐ

közkezdvelt ékszerésznél vásároljon

DEBRECEN, Piac-u. 55.

TÁVIRATOK.

Az oláhok ellen.

Budapest, nov. 16. Az uralkodó ma nagy súlyú döntést hozott a — magyar nyelv érdekében. Apponyi Albert gróf kultuszminiszter ugyanis előterjesztést tett a gör. kel. román egyház hitoktatására vonatkozólag és megadta, hogy az állami elemi népiskolákban a vallást oláhhul tanítsák a hitoktatók. *Az uralkodó a minisztertanács határozata alapján kiadott rendeletet ma megsemmisítette és elrendelte, hogy az állami népiskolákban a hitoktatás nyelve az állam nyelve: a magyar legyen.* Az uralkodó rendelete az oláhok közt nagy meglepetést és elkeseredést keltett.

Magyar munkások tűzhalála.

Newyork, november 16. Borzalmas részletei érkeznek a Chicago mellett, Prince-halle szénbányában történt katasztrófának. A szerencsétlenséget szénrobbanás okozta. A bányában 278 mánkás dolgozott, akik közül 24-et huzott fel a robbanás után a kosár. A menekültek közül 12 ember ajánkozott, hogy társai megmentésére siessen. Még le sem ért a kosár, mikor meg-

szólt a vérszegő. A kosárt erre felhúzták és benne 12 égett embert találtak. A mentőket megölte a lángtenger. Erre a mentéssel felhagytak. A bánya előtt szivertépő jelenetek játszódtak le, az asszonyok bele akartak ugrani az égő tárnába gyermekeikkel és hogy megakadályozták őket, többen megőrültek. Bizonyos, hogy 250 munkás elpusztult; a javarésze hajdumegyei és szabolcsi.

Cherry (Illinois), nov. 16. A tárnabejáratot, a melyet elzártak, hogy a bányában dühöngő tüzet elfojtsák, ma ismét kinyitották. A mentőtegenység háromszor leszállt a nélkül azonban, hogy áldozatokat talált volna, miután a tűz újra lángkapott. A tárnabejáratát ismét be kellett zárni. Nincs többé remény, hogy a beszorultakat megmenteni lehessen.

Lázadó görög tengerészek.

Berlin, nov. 16. Athénből táviratozzák: A lázadó tengerésztisztek ellen, kik a börtönben, hol ismerőseik és rokonaik látogatják, kellemesen élnek, a napokban befejezik a vizsgálatot, mire a bíróság végzésben ki fogja mondani, hogy az esküdtszék elé utasítja őket. A mozgalom vezetői maguk kívánják ezt, mivel leleplezéseket akarnak tenni, melyek eljárásukat új világításban fogják feltüntetni.

Nincs döntés a válságban.

Budapest, nov. 16. A magyar kormány tagjai ma délelőtt 11 órakor a kereskedelmi miniszteriumban tanácskozássra gyűltek össze. Darányi Ignác és Jekelfalussy Lajos már fél 11-kor megjelentek, a többiek azonban csak 11 óra után. Legelőször gr. Zichy Aladár távozott az ülésről negyed kettőkor. Az újságíróknak azt mondta, hogy a tanácskozás még nem ért véget. Két órakor jött Andrássy, aki azt mondta, hogy a lapok kommunikét kapnak ugyanis, mást ő sem mondhat. Wekerle Sándor nyitabb volt; azt mondta, hogy a kibontakozás módjának részleteibe is belemen-tek, tárgyaltak a banküggyről, a készfizetések felvételéről, de végleges megállapodás még most sincs. A hivatalos kommuniké szerint a kormány megkezdte a válságból való kibontakozás részleteinek a tárgyalását.

Ostromállapot Argentiniában.

Buenos Aires, nov. 16. Az elnök dekrétumot irt alá, amely két hónapra az egész köztársaságban elrendeli az ostromállapotot. A rendőrség kijelenti, hogy a tegnap elkövetett merénylet messze elágazó anarkista összeesküvésre vezethető vissza.

Kutassy felszállása.

Budapest, nov. 16. Kutassy Agost mérnök ma délelőtt kijavított gépjével felszállott és 3 kört tett a levegőben.

Mindenféle nyomtatványt olcsón és izlésesen készít a Debreceni Ujság nyomdája.

Agyonverte a gazdáját.

Esküdtszéki tárgyalás.

A debreceni kir. törvényszék esküdtszéki bírósága tegnap ítélkezett ifj. Molnár József 17 éves h.-sámsoni születésű legény felett, aki augusztus 20-án, éjjel 12 óra tájban a sámsoni útfélen lévő Erdei féle tanya gazdáját agyonütötte.

A fiu gazdája Erdődi Dániel aludt, mikor a suhanc egy nagy kalapáccsal hozzá somfordált és a kalapáccsal kétszer úgy vágta fejbe, hogy a szerencsétlen ember pár perc múlva meghalt.

A tegnapi tárgyaláson az esküdtszéki bíróság a következőleg alakult meg: Elnök Hoffmann József kir. táblai bíró. Bírák: Horváth István és Nagy Kálmán. Jegyző Rézler Ervin. Ügyész dr. Táby Mihály Védő dr. Ludmány János ügyvéd.

Esküdtek lettek: Báthori József, Csapó Péter, Czeising Lajos, Dobi János, Gál József, Grósz Nagy Ferenc, Kurián Gyula, Mezei Gábor, Molnár István, Öry János, Szolnoki Lajos, Telki Mátyás. Pótesküdt: Aufrecht Vilmos.

A vádlott az esküdtszéki tárgyaláson folytonos sírás közben keismerte tettét. Védelmére azt hozta fel, hogy Erdei őt és az édes anyját olyan csufosan szidta és gyalázta, hogy ő, aki pedig nagyon szerette gazdáját, hirtelen harag, düh és indulat ragadta el. Nem bírta lecsendesíteni szíve háborgását és ilyen lelkiállapotban elvakultan követte el szörnyű tettét. Szánjábanja tettét, amelyért lelkiismeretfurdalásaival már is sokat szenvedett.

Az esküdtek igazmondása alapján a törvényszék 3 évi fegyházbüntetésre ítélte ifj. Molnár Józsefet. Eddigi vizsgálati fogásával két hónapot ebből kitöltöttnek vett a bíróság.

Az ítéletben a vádlott, ügyész és védő is megnyugodtak s így az jogerőssé lett.

HIREK.

Hajók veszedelme. Libauból (Nyugat-Oroszország), jelenti egy táviratunk: A Zabajkalec aknacírkálót, amely a vihar miatt a külső kikötőben vetett horgonyt, a vihar elszakította és a partra vetette. A segítségre küldött két vontatógőzös közül az egyik zátonyra került és még most is ott van. A Zabajkalec az északi kikötői töltés kövein fekszik.

Háromszoros öngyilkossági kísérlet. Berlinből táviratozzák nekünk: Groski József 43 éves ügyvéd, ki tegnap Krakóból Berlinbe érkezett, háromszoros öngyilkosságot kísérelt meg. Először is szublimáttal akarta magát megmérgezni és amikor ez nem sikerült, egy tompa beretvéval ötven vágott és szurt sebet ejtett magán. Mint-hogy nem vérzett el, egy fürdőbe vitette magát, hol beült a fürdőkádba és a víz alá dugta a fejét, hogy megfuladjon. A szerencsétlen ember elvesztette eszméletét, de nem halt meg. A fürdőszolgák, akik észrevették a szándékát, megmentették és ápolás, végezt kórházba szállították.

Mánuel király utazása. Windsorból táviratozzák nekünk: Mánuel portugál király délután 3 óra 40 perckor ideérkezett, ahol szívesen fogadták. A polgármester üdvözlő iratot nyújtott át a királynak, amelyben emlékeztet a király szüleinek öt év előtti látogatására és azt a reményt fejezi ki, hogy a jelen látogatás még jobban meg fogja erősíteni a két ország közt fennálló évszázados barátságot.

Áru- és értéktőzsde.

November 16.

Budapesti gabonatőzsde.

5 fillérrel drágább áron elkelt (50 kilogrammonként) 2600 mm. buza.

Zab, rozs változatlan, tengeri tartott.

A határidő-üzlet.

A határidőüzlet iránya szilárd volt, mert az amerikai tőzsdékről drágább árakat jelentettek. A gabonaneműek néhány fillérrel javultak.

A forgalom korlátozott.

Az árak 50 kilogrammonként:

	Kezdete	Változás
Buza ápr. 1910.	1415	1414-1413
Buza május	1400	1399-1398
Buza október	1179	1180-1179
Rozs októberre	896	898-896
Rozs ápril	1021	1023-1021
Zab októberre	—	—
Zab ápril	754	759-758
Tengeri május 1910	670	674-672

Felhívás

a Takarékos és Hitelintézet Részvénytársaság t. Részvényeseihez!

A Takarékos és Hitelintézet részvénytársaság igazgatósága f. hó 21-ére rendkívüli közgyűlést hívott össze, melynek tárgya az intézet alapítókéjének felemelése. Miután az igazgatóság hír szerint azt fogja indítványozni, hogy a régi részvények elővételi jogának mellőzésevel a kibocsátandó új részvények azok forgalmi, és beléteken jóval alóli árban egy budapesti pénzintézetnek adassanak át, több nagy részvényes megbízásából felkérem mindazon t. részvényeseket, kik az igazgatóság ezen állítólagos javaslatával egyet nem értenek, hogy a közgyűlésen érdekeik megvédése szempontjából követendő magatartás és az esetleges teendők megbeszélése végett **f. hó 18-án osztoztőkön délután 4 órakor Piac-ú. 61. sz. a. (földszint) irodámban megjelenni szíveskedjenek.**

Dr. Balogh Géza,
ügyvéd.

1978

Vászon

Fehérnemű
Asztalnemű
Agynemű
Zsebkeendő
Harisnya

Menyasszonyi kelengyék

Donogán
és
Somossy
cégnél
Debreczen, Kistemplom bazár.

Menyasszonyi kiegészítők és ajándéktárgyak nagyraktára.

Kaszanyitzky

Endre
fűtcai üzletébe

megérkeztek és nagyválasztékban a legolcsóbb árak mellett kaphatók: asztali függő, salon, ebédlő és hálószobai villany-csillárok és lámpák, melyek a legmodernebb és legszolidabb kivitelben állanak a n. é. közönség rendelkezésére.
Olcsó árak. Kitűnő áru.

Épület és portálé üvegezési vállalat.

Épület és portálé üvegezési vállalat.

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

Szörme kabátokat
garnitúrákat Vásároljon
a főposta melletti
szűcs áruraktárban
Rózsa Lajos
vezetése mellett.

Eredeti
Prágai Sónka
Deutsch Lajosnál
fűszerkereskedő
Piac-utca 38.

Usmeri már az óriás Fedák cipő krémét?

Egy óriás doboz négy más kis doboz tartalmának felel meg, egyetlen kíséreltet elegendő a meggyőződésre.
Kapható minden fűszer, nürnbergi és bőrkereskedésben
Ára 30 fillér.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13. sz.

Aki a Főter szájában, a kollégiumhoz alig egy perenyire akar egy jövedelmező szép kis uri házat venni, annak a legnyugodtabb lelkiösmerettel ajánlhatjuk a **Bethlen-utca 34. sz. házat megvételre.**

Ezen ház magában foglal két rendbeli utcai lakosztályt, az egyik két, a másik három szobás és egy udvari szintén két szobás, hozzávaló mellékhelyiségekkel. Van továbbá világos és sötét pince jó vizű kut. A tulajdonos a baloldali utcai lakosztályban lakik, és a komoly érdeklődők hozzáforduljanak a lakosztályok megtekintése végett.
A ház ára 25 ezer korona, ezen összegben alul nem eladó, mert ennél jóval magasabban többet ér. 1972

Karácsonyi vásár
a mai napon megkezdődött

SZÉPE LAJOS
női divat üzletében Kossuth u. 3.

Meglepő olcsó áron adatnak el:

120 cm. széles divatszövetek	70 90
120 cm. széles női posztó	60
120 cm. széles stapa szövetek	70 83 90
120 cm. széles angolposztó, csikós vagy kockás	78 86 98
120 cm. Diagonál seviott	75 90 110
120 cm. Modern szövés	75 1.10 1.60
140 cm. valódi angol kelme, kivételesen olcsó ár	260 3 frt.
Sport flanel sok mintában	22 26
Bársony flanel	35 40
Jó mosó velézek, gyönyörű mintákban	24 27 32

Női fehéreneműek, férfi ingek és az összes vászon neműek mesés olcsó árban! 1947

Eladó földbirtokok

- Az **Ehesen** 45 kat. hold föld jövedelmező gazdasági épületekkel.
- Az **Ondodon** a cegléd-utcai dűllőben 22 kat. hold 840 négyszögöl.
- A **Fancsikán** 32 hold kaszáló.
- A **Csapókerthben** 1324 négyszögöl jó termő szőlő új lakó házzal.
Értekezhetni Erdel Péternél Cserepes-utca 3 szám.

TOLNAI DANIEL
Debrecen, Piac-u. 49.

Legnagyobb olpóraktár.
Cipők
minden idényre legjobb minőségben.

30 éve fenálló

Vendéglő
(saját házban) eladó

esetleg bérbeadó a házzal együtt, vagy anélkül kedvező fizetési feltételek mellett.
Értekezhetni: Hajduböszörményben

LÖVINGER MÓRNÁL

Van szerencsém a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlani a legjobb s legolcsóbb pontosan szabályozott óráimat a következő szabott árak mellett:

Ébresztő óra 1 frt. 60, 1 frt. 80 és 2 frt. Nickel zsebóra 2 frt. 50, 3 frt. és 3 frt. 50. Inga óra 1 napos fél és egész órát ütő, szép hangos ütéssel, 70 cm. tokban 6 frt, 100 cm. tokban 8 frt. 50, 8 napos 100 cm. tokban 10 frt. 50, harang ütéssel 12 frt. Konyha óra 2 frt. 50, 3 frt. 50 és 4 frt. Zsebóra üveg 15 krajcár, mutató 10 krajcár. Inga órák 3 évi jótállással, ébresztő és zsebóra 1 évi jótállással.
Óra javítások a legjobban javítva s legolcsóbban 1 évi jótállással.
Kiváló tisztelettel

Blattner Béla utóda
Füsi Gábor
Debrecen, Kossuth-utca 4. sz.

Olcsó írógépek!

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban jótállással adatnak el!!!

„MERCUR”

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégnél. Speciális javító műhely!!

„Adler”

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debrecen és Hajdumegyára

KELEKEK!!!

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!!

Copying Office! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5-40.

Debrecen, Arany János-utca 2. szám.
Beírat a II-ik kapun. 1213

Közönség figyelmébe!

A m. kir. gazdasági akadémia telepén termelt összes ó-bprokat megvettem, ezek 60 litertől kezdve bármilyen mennyiségben nálam megrendelhetők s azonnal szállíthatók.

Ugyazinté ugyanott termelt se prű szilviorium, törökpálinka, kisebb mennyiségben is megrendelhető. Az árak irodámban meg tudhatók.

Tarr Mihály
adás-vételt, pénzkölcsönt közvetítő nagy hirdetési irodája.
Hatvan-utca 16. — Telefon 683.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szóig 40 fill., minden további szó 4 fill., vastagabb betűvel nyomtatott szó 8 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekezdetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

LEVELEZÉS.

„ALDOZATKÉSZ“ levele van. 5049

AJÁNLAT.

- FÉNYKÉPESZETI szaküzlet Löbl Gyula és Társa látszerész, Debrecen, Piac-utca 63. 4700
- EGY könyvelő, ki a pénztárt is kezeli, azonnali belépésre kerestetik. Jelentkezhetni Banyai József, Főter 43. 5041
- KOSZTUM varróhoz hához ajánlkozik. Cim a kiadóban. 5037
- NÉGY szobás uri lakások, fényes bolthelyiségek kiadók. Csapó utca 26. 4983
- Práter Loránd legújabb dalai, beszélő gépre 3 koronáért kapható Schmidt S. zongora és hangszerraktárban. 4937
- 28 krajcárba kerül egy pár férfi vagy női harisnya fejelése Benyáts Emil harisnyakötő iparvállalata. 4788
- PRINCESS és directoir fagonhoz a legjobb szabású miederek olcsó árban Benyáts Emilnél kaphatók. 4789
- „Katalin“ szőlőtelep. Sajáttermésű borok korlátolt kimerése — kis mennyiségben, hordóból csapolva, nyílt edényben való eladása Rákóczi-u. 7. sz. alatt. Literje 64 fillértől 80 fillérig. 4774
- PÖRKÖLT kávé különlegességek villany üzemű kávépörkölte a kirakatban, Félégyházy Jánosnál Piac- és Miklós-utca sarok. 4680
- TÉLI női, férfi és gyermek harisnyák, kesztyűk, alsó trikó ruhák leszállított áron Márton Gyula üzletében Piac-u. 9. Ujharisnyák kötése és fejelése elfogadtatnak. 4247
- GÖZÉRŐVEL pörkölt, naponta friss kítőnő zamatu kávé kapható 2 kor. 40 fillértől feljebb, Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében Városház-utca 2. 4167
- SZEGEDI rózsák és édes nemes paprika nagyraktára Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében Városház u. 2. Rózsa-u. 2. 3289
- KÁVÉ pörkölte villany erővel a legjobb zamatos kávék, kívánatra a kávé pár perc alatt meglesz pörköltve ingyen. Kávé Király Dégenfeld tér. 3951
- SZABÓNŐ munkát vállal, Cim Eötvös-u. 65.
- LÉVAY Ferenczénél kapható Széchenyi-utcán, Teljes Orgonák több színben Fás bazsarózsa (Peonia) 15 éves, Rambler futó rózsák 5 évesek, déli órákban megtekinthetők. 5046
- VARRÓNÜ elvállal elegáns nőruhák, pongyolák és gyermekruhák elkészítését. Arany János-utca 35. 5050
- LEGUJABB divatu pliszérozást, szépen gyorsan készít Gerzsáné utóda Arany János 35. 5051
- Kárpitos munkákat bármily neműt legjutányosabban vállalom. Afrik matrac 10 koronától, löször 30 koronától feljebb megrendelhetők, azonnal elkészíttetnek. Kívánatra házaknál dolgozom. Oláh András Cséppő-u. 28. 5048
- Ujlag érkeztek remeken éneklő valódi harci kanarok, jutányosan kapkátó Jókai 52. 5052

Valódi „JOHN„
gyors gőzmosógép

leszállított áron kapható csakis

Veréb Sajosnál,

Eötvös-u. 6. Debrecen.

KERESLET.

VESZÉK 2 lóra való keveset használt szíjj i stranges hámot értékesít Csokonay Gyula Péterfia-u. 61. 5034

Nyomdal ügynökök a legmagassabb jutalékkal felvétetik Nyomató-u. 9. 5032

EGY gyermektelen házaspár esetleg egy gyermekkel is csekély dologért lakást kap. Hol? megmondja a kiadó. 4954

Egy szoba előszoba a Piacon irodahelyiségek bére kerestetik. Cim a kiadóban sziveskedni leadni. 4850

KERESÉK egy 6. HP. lokomobilt használatra. Petrovics Homokkert-utca 127. 5045

ELVESZET vasárnap este a Margit fürőben egy esernyő megtaláló jutalomban részesül Glück IZidornál Péterfia 76. 5043

Gazdálkodótól tejet bármely mennyiségben és legjutányosabban vesz Berger Dezső utóda Kossuth-u. 55. 5053

FÜSZERKERESKEDŐ segéd jó pudlista felvétetik Buray József Bocskay-tér 1. 5054

ELADÁS.

FODRÁSZ üzlet jó forgalmu, másvállalat véget eladó. Cim a kiadóban. 5039

NYARALÓNAK alkalmas föld eladó a Vilmos-huszáraktanya mellett. Cim a kiadóban. 5035

20-SZÁL haszonra való akácfa eladó Csokonay Gyulánál Péterfia 61. 5033

150 hl. kítőnő ermeléki bor eladó. Tudakozódni lehet Péterfia 18. 5031

Eladó fajborok Rizling, Ezerjó, Szlankamenta, Zöld szilvanyi 50—100 literig 24 krajcár, 100 literen felül 22 krj. 1 liter 38 krjc. 5—10 literenként 34 krjc. Radetzky József Margit fürdő sarok, bodega. 5000

TELEK Jókai és Cserepes utcák keresztezésénél három házhelyre osztva előnyös feltételekkel eladó. 4978

EGY nyolcz lóerőjű eséplőgép eladó. A városba megtekinthető. Hol? megmondja a kiadó. 4955

KÖZÉPNAGYSÁGU Wertheim szekrény jutányosan eladó. Ertekezhetni Miklós-utca 12. szám alatt. 4179

Ügynökök, pénzbeszedők jó javadalmazással felvétettek Gedő varrógépraktárban Piac-utca 56. 5044

ÖVADÉKKÉPES elarusító munkás lányok felvétettek, Honvéd-utca 16. 5047

Szecessziós Inga, Salon álló és ébresztő, valamint fém, ezüst és arany

női, férfi zsebórák

nagyválasztékban legolcsóbb árban 1901

Kurián Gyula műorásnál Debrecen Piac-utca 42. szám.

Javítások legjobban és legolcsóbban jótállással.

Piac- és Kossuth-utcák

sarkán ujonnan épített

árubódénak

az uttest felé eső hosszfaia s egyik oldalfala

hirdetések céljaira

lesz felhasználva. — A hirdetések vilany fényvel lesznek megvilágítva. Előjegyzéseket elfogad:

Pavlovits és Szilágyi cég, Piac-utca 42.

MIKLÓS EMIL

TÜZIFAKERESKEDŐ

JÓKAI-UTCA 28. SZÁM ALATT.

Pontos kimérésben és legjutányosabb árban házhöz szállit kítőnő elsőrendű száraz

tűzifát.

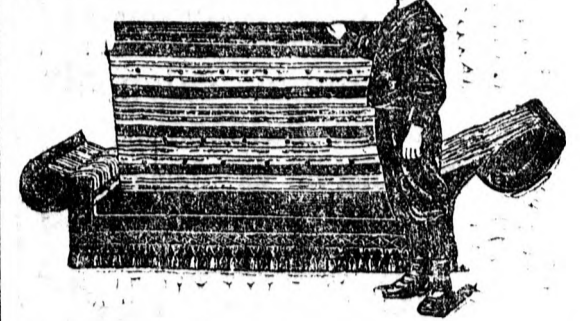
Megrendelések Nagy Samu dohánytőzsdéjében (városház épület) és a máv. fűtőháza mellett lévő tűzifa raktárban. Telefonon eszközölhető. 1942

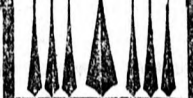
Telefon 733. szám.

Szántó Zsigmond modern kárpitos és díszítő Debrecen, Piac-utca 63. sz. (az udvarban)

Elvállal minden e szakmába vágó a legkényesebb igényeknek is megfelelő munkát. Jó munkáért több kitüntetés.

Patent Unicum
éjjel ágy, nappal divány.

66% 66%

tüzelő anyag megtakarítás érhető el a

RAPID

használatá utján. Bizottságilag kipróbálva, több elismerő oklevél. Magyar találmány magyar gyártmány. Kapható:

minden kályha kereskedésben.
Telefon 647. 1666 Telefon 647.

Raktáron lévő

összes

férfi és- gyermek ruhákat

most

minden

elfogadható

árban

árusítom!

Gerő Ernő

DEBRECEN, Piac-u. 41.

Tessék meggyőződni, hogy nálam jóval olcsóbb, mint

bárhon.